

Rosnący zasięg ASF

Surowce rolne:

- **Zboża:** Możliwy wzrost światowej produkcji pszenicy w sez. 2020/21 w wyniku wzrostu powierzchni upraw. Zwiększy się istotnie areał upraw w Indiach, natomiast we Francji zasiewy są najniższe od 19 lat. Wysokie tempo sprzedaży ukraińskiej pszenicy, m.in. z uwagi na wysoki popyt w Turcji. Turcja w sez. 2019/20 będzie krajem o największym wzroście importu tego zboża.
- **Mleko:** Dodatkowe cła ze strony USA odbiły się negatywnie na unijnym eksporcie serów, głównie włoskich serów dojrzewających. Polski eksport mleczarski wyhamował w 2h19. W 2h19 zmniejszyła się także dynamika skupu mleka w Polsce. Spadek pogłowia krów mlecznych w grudniu sugeruje niskie tempo wzrostu produkcji mleka także w pierwszych miesiącach 2020.
- **Mięso:** Grypa ptaków jest negatywna dla cen indyków w Polsce. Poprawa opłacalności chowu trzody chlewnej sprzyjała wzrostowi pogłowia świń w Polsce (w grudniu zwiększyło się ono o 1,7% r/r). W Niemczech następuje natomiast spadek liczebności trzody chlewnej.
- **Owoce i warzywa:** Mniejsza produkcja warzyw w Polsce wymusiła większy import warzyw w warunkach większej dostępności warzyw w pozostałych krajach UE. Rośnie import mrożonych truskawek z Egiptu przy jednoczesnym spadku dostaw z Polski. Spadek światowej produkcji soku pomarańczowego wskutek mniejszej produkcji w Brazylii.

Otoczenie rolnictwa:

- Coraz większy zasięg występowania ASF w Polsce. W 2019 stwierdzono ASF w 84 powiatach wobec 51 w 2018.

Ceny netto wybranych produktów rolnych w grudniu 2019

	Cena XII 19	Zmiana %	
		m/m	r/r
pszenica (zł/t)	693,40	1,5	-16,6
kukurydza (zł/t)	616,60	6,5	-13,2
rzepak (zł/t)	1 667,00	1,8	0,1
kurczęta (zł/kg)	3,21	0,0	0,5
trzoda chlewna (zł/kg)	6,26	6,5	49,4
mleko (zł/hl)	139,73	1,1	-0,3
jabłka (zł/kg)	1,42	-2,1	97,2

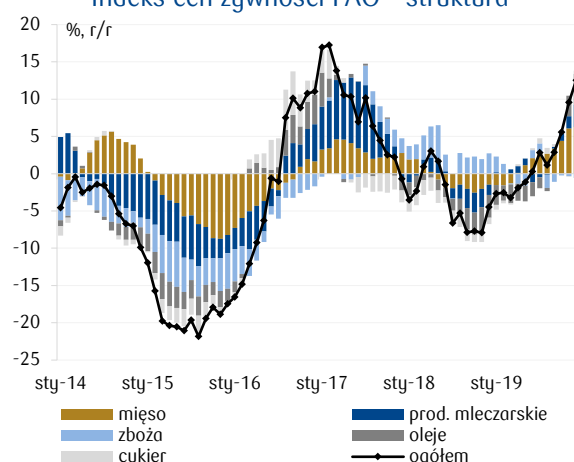
źródło: GUS, MRiRW, IERiGŻ-PIB, PKO Bank Polski

Departament Analiz Ekonomicznych

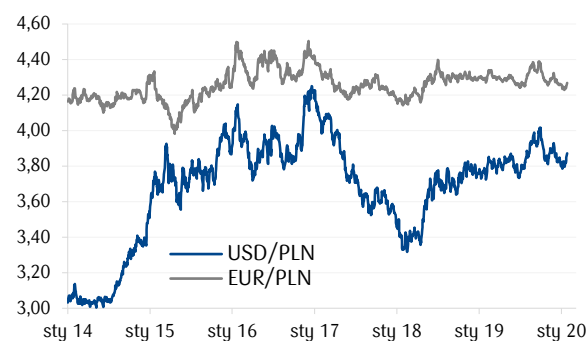
Zespół Analiz Sektorowych
analizy.sektorowe@pkobp.pl

Mariusz Dziwulski
 tel. 22 521 81 88

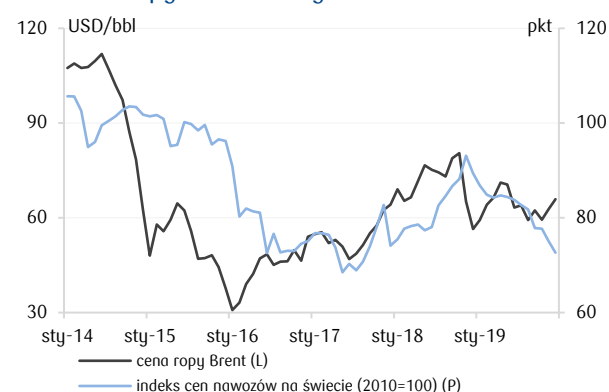
Indeks cen żywności FAO - struktura

Kursy walut

Cena ropy vs światowy indeks cen nawozów

Źródło: FAO, NBP, Bank Światowy, PKO Bank Polski

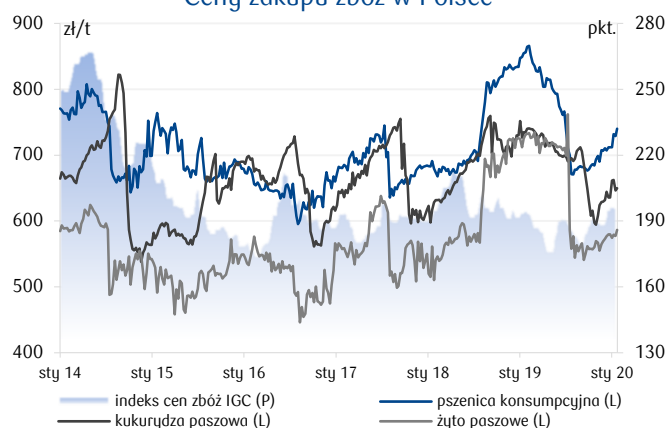
Mniejsze zasiewy pszenicy we Francji

- Według wstępnych prognoz International Grains Council (IGC), produkcja pszenicy na świecie w sez. 2020/21 może wzrosnąć o 1% r/r do 765 mln t. Projekcja zakłada silny wzrost powierzchni upraw w Indiach – blisko 9% r/r. Jednak inaczej sytuacja może przedstawiać się u głównych eksporterów ziarna tego zboża. Powołując się na badania Sigma Conseil, IGC wskazuje, że zasiewy pszenicy we Francji (największy eksporter pszenicy w UE) pod zbiory w sez. 2020/21, z powodu intensywnych opadów deszczów, jesienią 2019 obniżyły się prawdopodobnie o 10% r/r, do poziomu najniższego od 19 lat. Może to spowodować, że produkcja pszenicy w tym kraju zmniejszy się nawet o 16% r/r, do 33,3 mln t, oddziałując w kierunku wzrostów cen tego zboża w 2h20. Dodatkowo, biorąc pod uwagę problemy z zasiewami w Niemczech i Wlk. Brytanii (pomijając aspekt brexitu), unijna powierzchnia upraw pszenicy może zmaleć łącznie o 3,3% r/r.
- Nasilają się także obawy o możliwość ponownego wystąpienia suszy w Polsce. W połowie stycznia Wody Polskie poinformowały o występowaniu „bardzo intensywnej suszy atmosferycznej i rolniczej” na znacznym obszarze kraju m.in. Kujaw, woj. zachodniopomorskiego, pomorskiego i wielkopolskiego. Przyczyną jest bezśnieżna, sucha i jednocześnie ciepła zima. Niemniej, na tym etapie trudno oszacować jej wpływ na wyniki produkcyjne roślin, a kluczowe dla finalnych zbiorów będzie dalsze kształtowanie się czynników pogodowych.

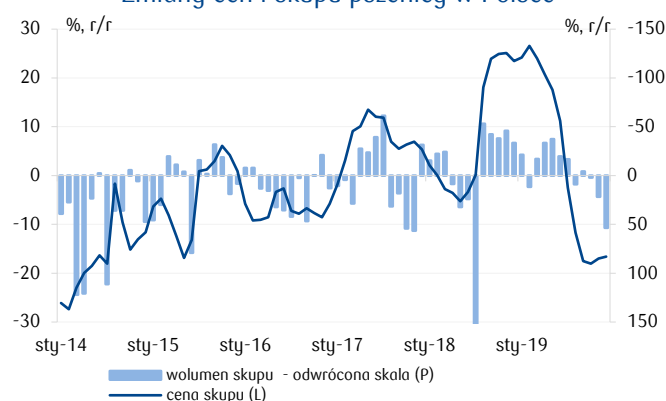
Wysokie tempo sprzedaży pszenicy z Ukrainy

- W 2h19 Ukraina wyeksportowała 15,3 mln t pszenicy, tj. więcej o 43% r/r. Choć Ukraina jest trzecim pod względem wolumenu dostawcą pszenicy do UE, to udział UE stanowił jedynie 2,5% łącznych ukraińskich wysyłek tego zboża w 2h19. W największym stopniu zwiększyła się ukraińska sprzedaż pszenicy do Egiptu (3,4-krotny wzrost r/r do 2,2 mln t) z uwagi na zmniejszenie dostaw z Rosji, do Indonezji (+19% r/r), gdzie odczuwalny jest wyraźny spadek dostaw z Australii (mniejsza produkcja spowodowana suszą), a także do Turcji (6,7-krotny wzrost r/r do 1,0 mln t).
- Popyt w Turcji jest wysoki ze względu na rosnące zapotrzebowanie w przetwórstwie (możliwy bezcłowy import pszenicy do przetwórstwa w ramach uszlachetniania surowca), głównie do produkcji makaronów, których eksport rozwija się dynamicznie, m.in. do krajów Afryki Subsaharyjskiej (za USDA). IGC w styczniu oszacował, że w sez. 2019/20 Turcja będzie krajem, który obok Bangladeszu, odnotuje największy wzrost importu pszenicy w ujęciu wolumenowym (+1,2 mln t), zwiększając jednocześnie prognozy tureckiego importu pszenicy o 1 mln t (w relacji do prognoz w listopadzie) do 8 mln t. Wzrost zapotrzebowania w Turcji widoczny jest także we wzroście unijnej sprzedaży pszenicy do tego kraju, w szczególności pszenicy Durum (+191 tys. t do 209 tys. t w okresie 1 lipca'19-27 stycznia'20).

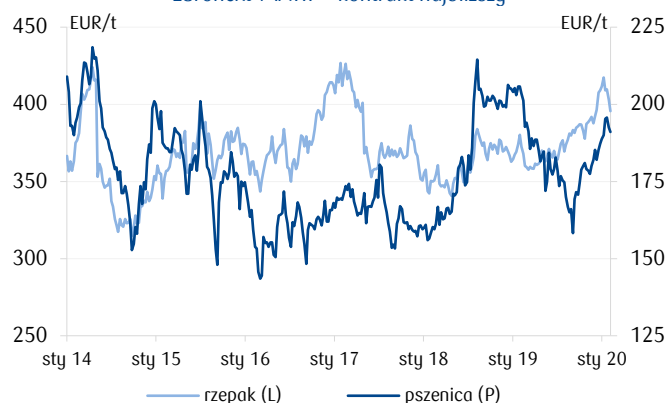
Ceny zakupu zbóż w Polsce

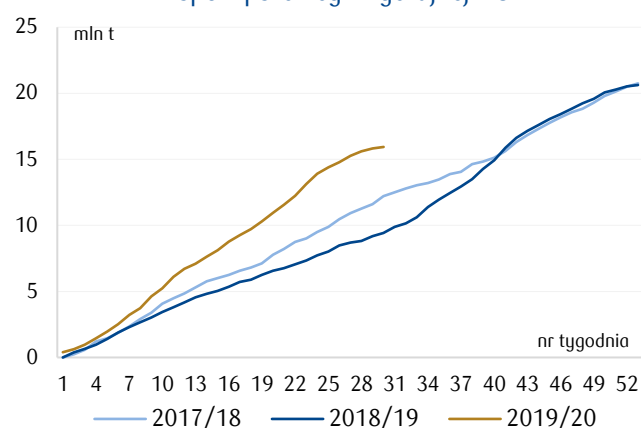
Zmiany cen i skupu pszenicy w Polsce

Ceny kontraktów terminowych na pszenicę i rzepak Euronext-MATIF – kontrakt najbliższy

Eksport pszenicy zwyczajnej z UE

Źródło: MRiRW, GUS, Datastream, IGC, KE, PKO Bank Polski

Unijny eksport serów

- Według danych Eurostatu unijny serów (CN 0406) wzrósł w okresie I-XI 2019 o 5% r/r w ujęciu wolumenowym, przy stabilizacji unijnej produkcji (+0,1% r/r w I-XI 2019). Niemniej, skala wzrostu jest znacznie słabsza niż w przypadku pozostałych kategorii mleczarskich. Sprzedaż serów napędza ich wyższa sprzedaż do Japonii, po wejściu w życie umowy dot. wolnego handlu UE z tym krajem w 2019.
- Po rekordowym w ujęciu miesięcznym eksporcie w październiku'19 (83 tys. t, +11% r/r) dynamika sprzedaży serów na rynki trzecie wyhamowała jednak do +6,6% r/r (76 tys. t). Mimo iż utrzymywał się silny wzrost eksportu do Japonii, to spadki odnotowano w przypadku sprzedaży do USA (-9% r/r i -16% r/r odpowiednio w październiku i listopadzie po wzroście o 3,7% r/r w 1-3q19). Powodem jest nałożenie w październiku ceł przez Stany Zjednoczone na wybrane produkty rolne z UE, m.in. niektóre rodzaje serów, w odwecie za nielegalne subwencje UE dla Airbusa. Przez dodatkowe cła w największym stopniu ucierpiała sprzedaż włoskich serów dojrzewających, głównie – Grana Padano i Parmigiano Reggiano. Ich eksport z UE do Stanów Zjednoczonych zmalał w październiku'19 i listopadzie'19 łącznie o 45% r/r.

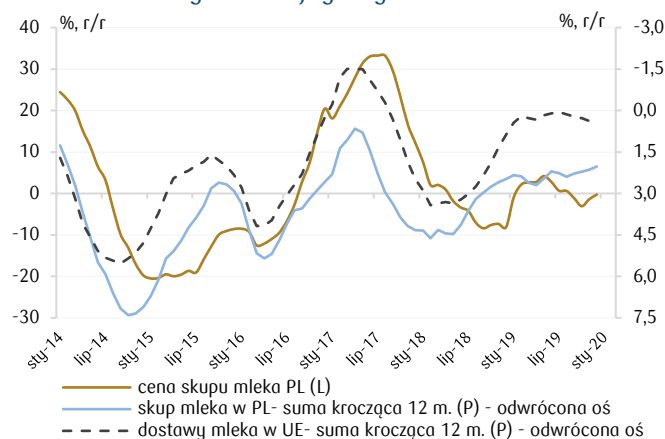
Polski eksport produktów mleczarskich

- W I-XI 2019 wartość eksportu produktów mleczarskich z Polski wzrosła o 0,6% r/r. O ile w 1h19 eksport wzrósł o 2,7% r/r, to od lipca do listopada zanotowano jego spadek o 3,0% r/r.
- Źródłem spowolnienia jest zmniejszająca się dynamika eksportu mleka i śmietany zagęszczonej (w tym proszków mlecznych). Po wzroście o 36% r/r w 1h19, w VII-XI 2019 nastąpił spadek sprzedaży o 4,6% r/r. Mimo to, w I-XI 2019 wartość sprzedaży zagranicznej tej kategorii wzrosła o 16% r/r. Pozytywnie na wartość eksportu wpływają przed wszystkim silne podwyżki cen odtłuszczonego mleka w proszku,
- Przy zmniejszeniu wysyłek produktów mleczarskich do UE (-6,3% r/r w I-X 2019, za Eurostat) znacząco zwiększyła się sprzedaż na rynki trzecie (+24,7% r/r). Przyczyną jest niższa wartość sprzedaży masła (-28% r/r przy spadku wolumenu eksportu o 17%) z uwagi na mniejszy popyt w UE – wzrost produkcji oraz spowolnienie gospodarcze w strefie euro. Utrzymuje się natomiast wysokie tempo sprzedaży mleka płynnego (+22% r/r w I-XI 2019 w ujęciu wolumenowym), głównie mleka UHT na rynek chiński.

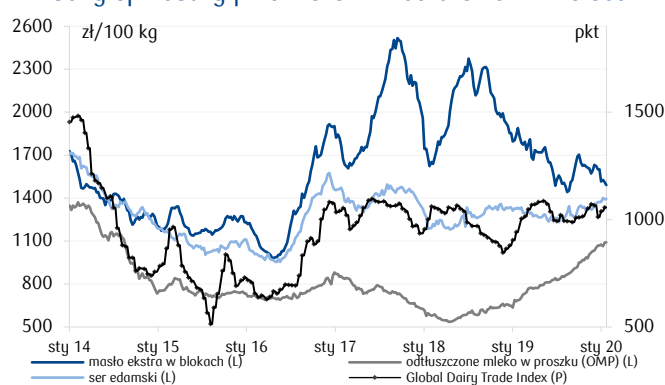
Skup mleka w 2019

- Według danych GUS skup mleka w Polsce w 2019 wzrósł o 2,1% r/r do 11,83 mld l (vs +2,7% r/r w 2018 i +4,7% r/r w 2017). Dynamika wyhamowała w 2h19 do +1,7% r/r po wzroście o 2,4% r/r w 1h19. Czynnikiem działającym in minus jest nasilający się spadek pogłowia krów mlecznych w kraju. Według GUS w grudniu'19 zmniejszyło się o 2,2% r/r, do 2,16 mln szt. po spadku o 0,5% r/r w czerwcu'19 i wzrostach w latach 2017-2018. Grudniowe spadki sugerują relatywnie niską dynamikę krajowych dostaw mleka w pierwszych miesiącach 2020.

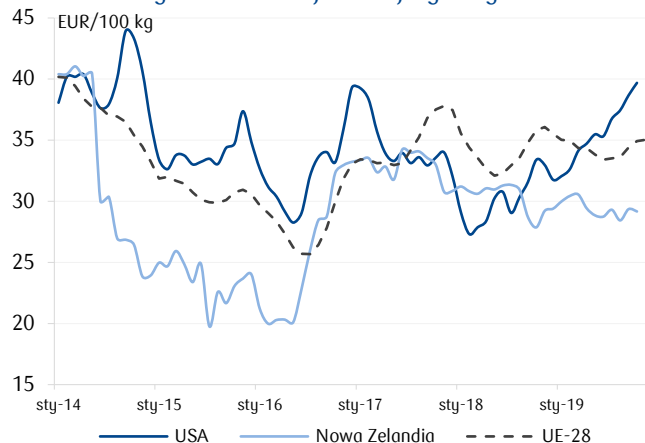
Cykl na unijnym rynku mleka

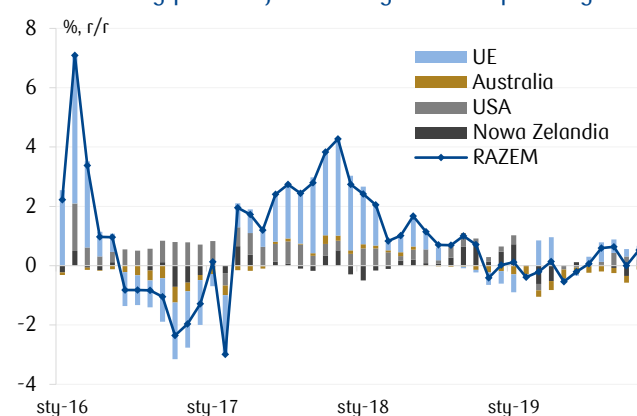
Ceny sprzedaży przetworów mleczarskich w Polsce

Ceny mleka na najważniejszych rynkach

Zmiany produkcji mleka – główni eksporterzy

Źródło: GUS, MRiRW, KE, CLAL, PKO Bank Polski

Spadek cen indyków

- Dane MRiRW wskazują, że ceny indyków w styczniu (29 grudnia – 26 stycznia) obniżyły się o 5,3% co było największym spadkiem w takim odstępie czasowym od ponad 10 lat. Spadki cen można wiązać z występującą w Polsce od końca grudnia'19 wysoce zjadliwą gripą ptaków. Ogniska grypy stwierdzono głównie na fermach indyckich (9 z 16 ognisk, dane GIW [Główny Inspektorat Weterynarii] na dzień 30 stycznia) w których znajdowało się łącznie blisko 200 tys. szt. indyków lub indyczek.
- Ceny kurcząt nie zanotowały istotnego spadku, choć ich dynamika nieco spowolniła. Sprzyjało temu również niższe tempo wzrostu cen wieprzowiny na początku roku (por. wykres). Ceny niemieckich tuczników na VEZG w 2. tyg. stycznia obniżyły się łącznie do 1,82 EUR/kg wobec 2,03 EUR/kg w połowie grudnia'19, choć już koniec stycznia przyniósł korektę notowań w górę. Z jednej strony wprowadzane ograniczenia w eksporcie polskiego drobiu negatywnie wpływają na ceny. Z drugiej strony pozytywnym czynnikiem może być decyzja UE o wstrzymaniu importu drobiu z Ukrainy do krajów Wspólnoty, spowodowana wystąpieniem grypy ptaków w tym kraju (za GIW). Elementem niepewności w tym zakresie są jednak starania Ukrainy o uzyskanie zgody na eksport drobiu do UE z terenów nieobjętych chorobą.

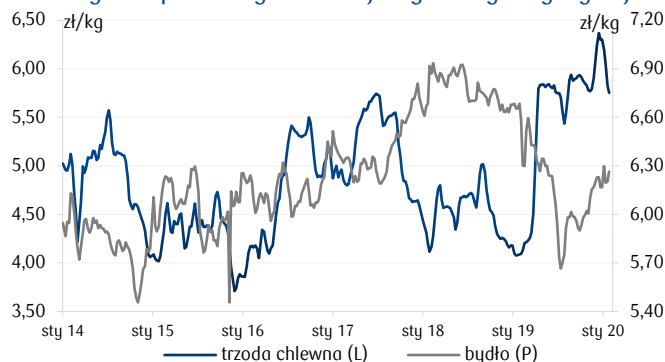
Wzrost pogłowia świń w Polsce...

- Z danych GUS wynika, że pogłowie świń w grudniu'19 w Polsce wzrosło o 1,7% r/r, do 11,22 mln szt., po istotnych spadkach w grudniu'18 i czerwcu'19. Poprawa opłacalności produkcji była prawdopodobnie kluczowym czynnikiem wzrostu (por. wykres) w warunkach negatywnego oddziaływania ASF. Dalsza poprawa relacji cenowych trzoda-pasza sugeruje przyspieszenie wzrostu pogłowia w połowie 2020. Grudniowy wzrost pogłowia świń możliwy był mimo spadku importu prosiąt i warchlaków (-8,7% r/r w I-X 2019) przy wzroście liczebności krajowego stada loch o 1,6% r/r (w tym prośnych o 3,6% r/r).

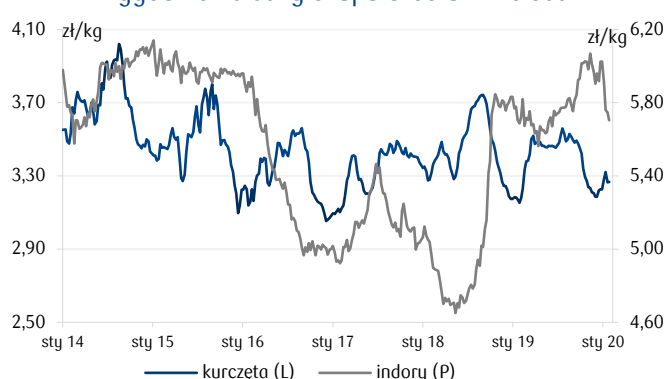
... i spadki w Niemczech

- Dane Eurostatu wskazują, że niemieckie pogłowie świń w grudniu'19 zanotowało spadek o 1,98% r/r do 25,93 mln szt., najniższego od 2000, biorąc pod uwagę badania pogłowia w grudniu. Impuls cenowy, przy wzrastających wymogach dot. dobrostanu zwierząt (wzrost kosztów produkcji), trudnościach w uzyskiwaniu pozwoleń na budowę oraz spadającej konsumpcji, jedynie złagodził spadki pogłowia (vs -4,1% r/r w grudniu'18). W największym stopniu ograniczone zostało niemieckie pogłowie loch, które nie zapowiada istotnego odbicia produkcji wieprzowiny w Niemczech w 1q20. W warunkach wysokiego zapotrzebowania w Chinach presja na wzrost cen trzody będzie się utrzymywać.

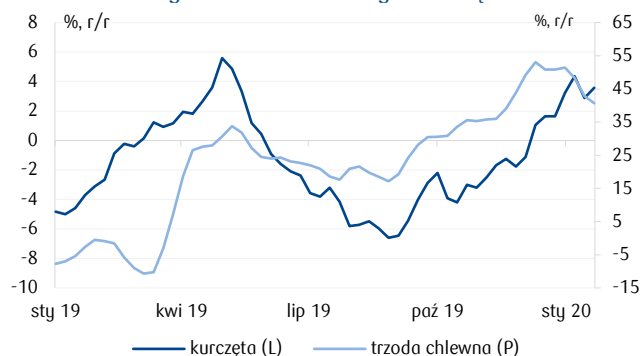
Ceny zakupu trzody chlewnej i bydła wg wagi żywej

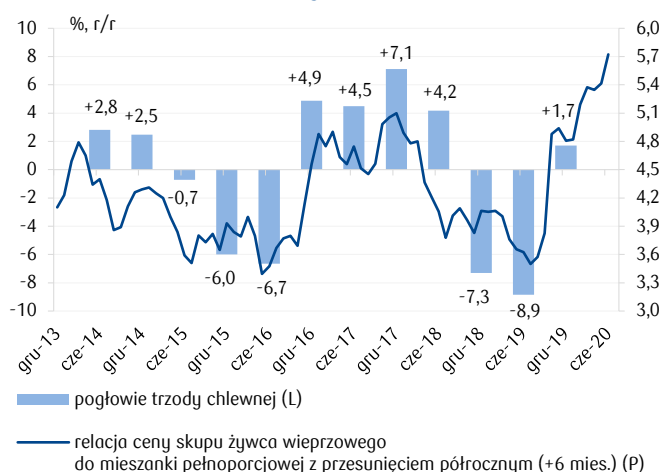
Tygodniowe ceny skupu drobiu w Polsce

Dynamika cen trzody i kurcząt

Pogłowie trzody chlewnej w Polsce a opłacalność chowu świń

Źródło: GIW, GUS, MRiRW, Eurostat, USDA, PKO Bank Polski

Wzrasta polski import warzyw

- Mniejsze krajowe zbiory warzyw i jednocześnie wzrost produkcji w pozostałych krajach UE powoduje, że polski import niektórych produktów nasilił się w 2h19. Dotyczy to w szczególności cebuli, której, według danych Eurostatu, od lipca'19 do października'19 sprowadzono 83,4 tys. t, tj. 3,8-krotnie więcej niż przed rokiem i najwięcej w historii, biorąc pod uwagę analogiczny okres. Rekordowy poziom osiągnął import ziemniaków – 84 tys. t (7,9-krotnie więcej niż przed rokiem). Silny wzrost odnotowano mimo sezonowej presji związanej ze zbiorami w kraju (import ziemniaków nasila się zazwyczaj na przełomie pierwszego i drugiego kwartału), co świadczy o istotnym deficycie ziemniaków w kraju (wg GUS spadek zbiorów o 13% r/r).

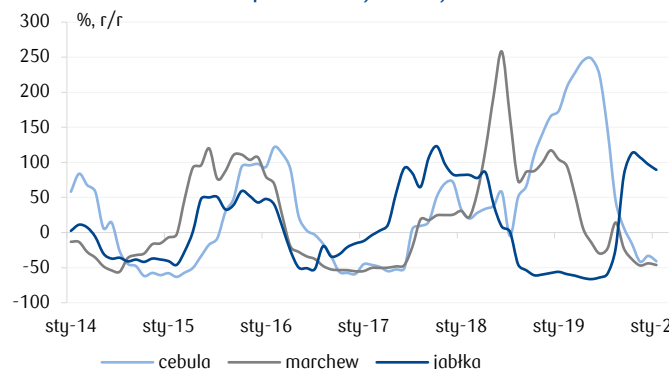
Egipt zwiększa sprzedaż truskawek do UE

- Z danych Eurostatu wynika, że unijny import mrożonych truskawek z Egiptu w okresie styczeń'19-listopad'19 wzrósł o blisko 18% r/r do rekordowego poziomu 69,8 tys. t, po wzroście o 72% r/r w 2018. W całym 2019 przekroczy prawdopodobnie 71 tys. t. Wzrostowi importu sprzyja wysoka konkurencyjność cenowa mrożonek z Egiptu, co z kolei odbija się negatywnie na polskim handlu mrożonymi truskawkami. Mimo spadku produkcji w Polsce (zbiory truskawek zmalały w 2019 o 10% r/r (za GUS), a produkcja mrożonych truskawek o 7% r/r do 130 tys. t (za IERiGŻ)), ceny mrożonych truskawek z Polski znajdują się w tendencji spadkowej (por. wykres). Przy utrzymaniu dynamiki eksportu Egipt może w sez. 2019/20 stać się liderem w dostawach na rynek Wspólnoty, wyprzedzając nasz kraj. Warto zauważyć, że dostawy z Egiptu w 2019 przewyższyły już wolumen unijnego importu mrożonych truskawek z Maroko.

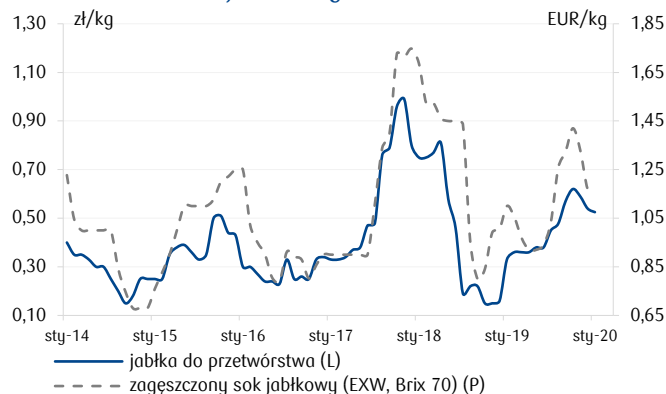
Spadek produkcji soku pomarańczowego

- Według USDA światowa produkcja soku pomarańczowego w sez. 2019/20 (w ekwiwalencie soku brix 65°) zmniejszyć się może o 17% r/r do 1,7 mln t, głównie w wyniku spadku produkcji w Brazylii o 25% r/r. Brazylia odpowiada za blisko 60% światowej produkcji i za ¾ światowego eksportu soku pomarańczowego. Susze i wysokie temperatury we wrześniu i październiku spowodowały straty w brazylijskich uprawach.
- Mimo spadku produkcji zapasy soku pomarańczowego w Brazylii są wysokie, co jest konsekwencją silnego wzrostu produkcji w sez. poprzednim, i wpływają łagodząco na ceny soków. Jednak według CEPEA (Centro de Estudos Avançados em Economia Aplicada), w nadchodzącym bieżącym sez. ograniczenie produkcji w Brazylii może być relatywnie większe niż wzrost zapasów, co może być czynnikiem oddziałującym w kierunku wzrostu cen soku w 2020.

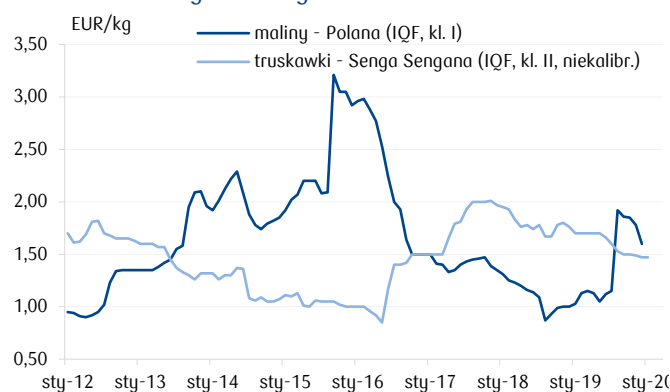
Dynamika cen skupu owoców i warzyw do konsumpcji bezpośredniej w kraju

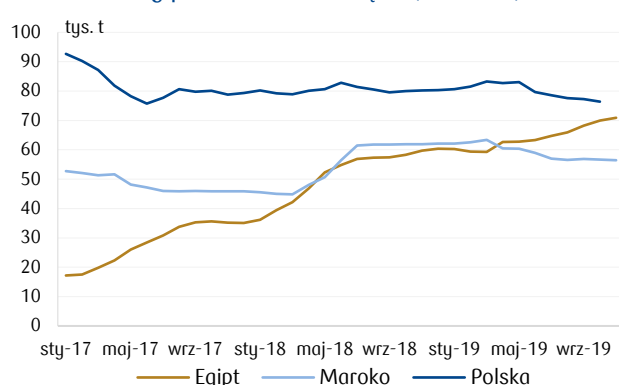
Ceny skupu jabłek do przetwórstwa i ceny soku jabłkowego z Polski

Ceny mrożonych owoców z Polski

Unijny import mrożonych truskawek z Polski, Maroko i Egiptu – suma krocząca (12 mies.)

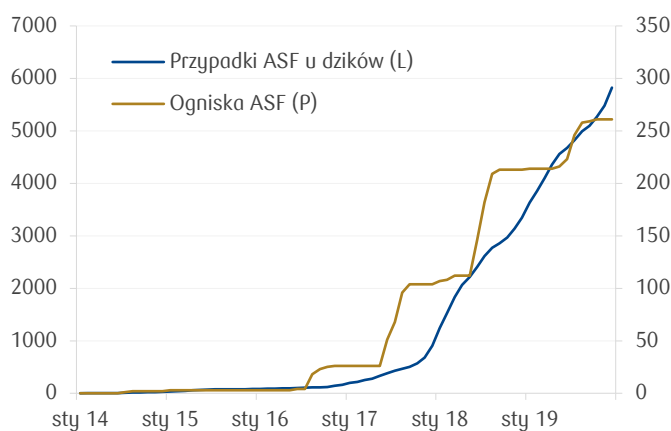

Źródło: ZEO IERiGŻ-PIB, MRiRW, IEG Vu, GUS, PKO Bank Polski

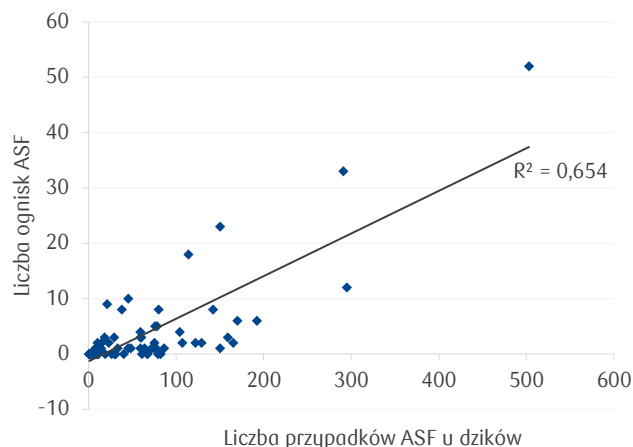
Rosnący zasięg ASF

- Z danych Głównego Inspektoratu Weterynarii (GIW) wynika, że w 2019 stwierdzono w Polsce 2477 przypadków ASF, tj. więcej o 1,4% niż rok wcześniej. Mimo relatywnie niewielkiej skali przyrostu, istotnie zwiększył się zasięg występowania wirusa w Polsce. W 2018 przypadki ASF odnotowano w 4 województwach i 51 powiatach, w 2019 na obszarze 8 województw i 84 powiatów. Zmniejszeniu uległo natężenie występowania ASF na wschodzie kraju. Od lipca'19 przypadki ASF notuje się w woj. podkarpackim a w 4q19 stwierdzono występowanie ASF u dzików w woj. lubuskim, wielkopolskim i dolnośląskim. Co więcej, wysokie tempo rozprzestrzeniania się ASF utrzymuje się w 2020. Według GIW od początku roku do 31 stycznia stwierdzono w Polsce 413 przypadków ASF u dzików (284 w styczniu'18), w tym jeden w odległości zaledwie 12 km od granicy z Niemcami.
- Silna korelacja między liczbą przypadków ASF u dzików a liczbą ognisk sugeruje, że wzrost liczby przypadków oraz większy obszar występowania, przyczyni się do zwiększania liczby ognisk w Polsce w 2020. Zagrożenie stwarza fakt rosnącej liczby nowo wykrywanych przypadków ASF u dzików w bezpośredniej bliskości obszarów koncentracji chowu świń w Polsce, tj. woj. wielkopolskiego, które odpowiada za blisko 36% krajowego pogłowia świń (dane GUS dla grudnia'19). Występowanie ognisk ASF charakteryzuje się dużym sezonowością, dlatego dotychczas przypadki na zachodzie Polski nie skutkowały pojawieniem się ognisk na tych obszarach.

Skumulowana liczba ognisk i przypadków ASF w Polsce w latach 2014-2019

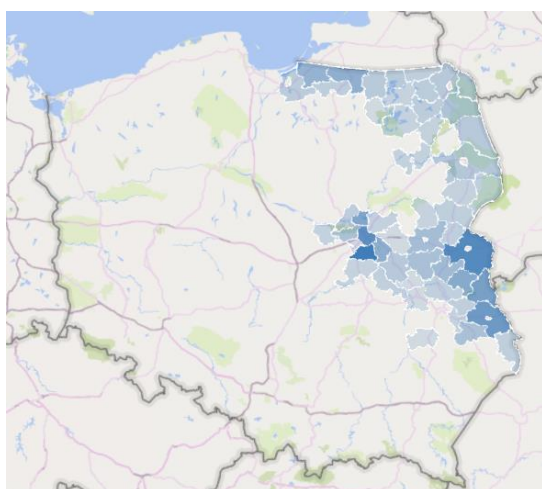

Liczba przypadków ASF vs liczba ognisk w Polsce wg powiatów* w latach 2014-2019

Rozwój ASF w Polsce

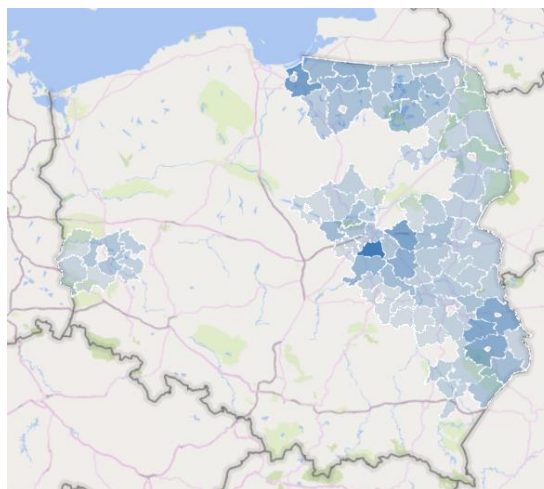
2018

Liczba przypadków ASF

1,00 280,00

2019

*wylączone miasto Elbląg, Warszawę i niektóre powiaty podwarszawskie

Źródło: GIW, PKO Bank Polski

Departament Analiz Ekonomicznych

PKO Bank Polski SA
ul. Puławska 15, 02-515 Warszawa
t: 22 521 80 84
f: 22 521 88 87
email: DAE@pkobp.pl

Główny Ekonomista, Dyrektor Departamentu

Piotr Bujak

piotr.bujak@pkobp.pl

22 521 80 84

Zespół Analiz Sektorowych

analizy.sektorowe@pkobp.pl

22 521 81 22

dr Agnieszka Grabowiecka-Łaszek

agnieszka.grabowiecka-laszek@pkobp.pl

22 521 81 22

dr Mariusz Dziwulski

mariusz.dziwulski@pkobp.pl

22 521 81 88

Michał Kolesnikow

michal.kolesnikow@pkobp.pl

22 521 81 23

Piotr Krzysztofik

piotr.krzysztofik@pkobp.pl

22 521 81 25

Wojciech Matysiak

wojciech.matysiak@pkobp.pl

22 521 51 80

Katarzyna Piętka-Kosińska

katarzyna.pietka-kosinska@pkobp.pl

22 521 65 15

Filip Romanowski

filip.romanowski@pkobp.pl

22 521 87 39

Anna Senderowicz

anna.senderowicz@pkobp.pl

22 521 81 24

Zespół Analiz Makroekonomicznych

analizy.makro@pkobp.pl

22 521 67 97

Marta Petka-Zagajewska

marta.petka-zagajewska@pkobp.pl

22 521 67 97

dr Marcin Czaplicki, CFA

marcin.czaplicki@pkobp.pl

22 521 54 50

Urszula Kryńska

urszula.krynska@pkobp.pl

22 521 51 32

dr Michał Rot

michal.rot@pkobp.pl

22 580 34 22

Zespół Analiz Nieruchomości

Marcin Morawiecki

marcin.morawiecki@pkobp.pl

22 521 72 24

Informacje i zastrzeżenia:

Niniejszy materiał „Materiał” ma charakter wyłącznie informacyjny oraz nie stanowi oferty w rozumieniu ustawy - Kodeks cywilny, ani rekomendacji do zawarcia transakcji kupna, sprzedaży lub innego rodzaju przeniesienia któregośkolwiek instrumentu finansowego. Bank dołożył wszelkich racjonalnych i niezbędnych starań, aby informacje zamieszczone w Materiale były rzetelne oraz oparte na wiarygodnych źródłach.

Informacje zawarte w Materiale nie mogą być traktowane jako propozycja nabycia którychkolwiek instrumentów finansowych, usługa doradztwa inwestycyjnego lub podatkowego ani jako forma świadczenia pomocy prawnej. Prognozy oraz dane zawarte w Materiale nie stanowią zapewnienia uzyskania określonych wyników jakichkolwiek transakcji finansowych ani przyszłych cen którychkolwiek instrumentów finansowych.

Materiał nie stanowi badania inwestycyjnego ani publikacji handlowej w rozumieniu Rozporządzenia Delegowanego Komisji UE 2017/565 z dnia 25 kwietnia 2016 r. uzupełniającego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE w odniesieniu do wymogów organizacyjnych i warunków prowadzenia działalności przez firmy inwestycyjne oraz pojęć zdefiniowanych na potrzeby tej dyrektywy.

Bank i jego spółki podmioty zależne oraz pracownicy tych podmiotów mogą być zainteresowani zawarciem lub być stroną transakcji finansowych, w tym zawartych na instrumentach finansowych, których wynik jest uzależniony od czynników danych i informacji wymienionych w Materiałach.

Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie, ul. Puławska 15, 02-515 Warszawa, wpisana do rejestru przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego numer KRS 0000026438, NIP: 525-000-77-38, REGON: 016298263; kapitał zakładowy kapitał wpłacony 1 250 000 000 zł.